

opusdei.org

Post 2009

Poslanica svetega očeta
Benedikta XVI. za post 2009

25. Feb. 2009

Dragi bratje in sestre!

Na začetku postnega časa, ki je pot najintenzivnejšega duhovnega urjenja, nam bogoslužje predlaga tri spokorna opravila, ki so zelo blizu svetopisemskemu in krščanskemu izročilu - molitev, miloščino in post z namenom, da bi nas razpoložila za globlje praznovanje velike noči in s tem za izkustvo Božje moči, ki - kot

bomo slišali pri velikonočni vigiliji -,
preganja zlobo, izmiva krivdo, vrača
grešnim nedolžnost in žalostnim
veselje, preganja sovražstvo, prinaša
slogo in uklanja vladarstva
(Velikonočna hvalnica).

V poslanici za postni čas bi letos rad spregovoril zlasti o vrednosti in smislu posta. Postni čas v spomin kliče štiridesetdnevni post, ki ga je Gospod pred začetkom svojega javnega delovanja preživel v puščavi. V evangeliju beremo: *Tedaj je Duh odvedel Jezusa v puščavo, da bi ga hudič skušal. Ko se je postil štirideset dni in štirideset noči, je postal naposled lačen.* (Mt 4,1-2) Tako kot Mojzes pred prejemom plošč zaveze (prim. 2 Mz 34,28) in Elija pred srečanjem z Gospodom na gori Horeb (prim. 1 Kr 19,8) se je tudi Jezus z molitvijo in postom pripravljajal na svoje poslanstvo, katerega začetek je bil hud spopad s skušnjavcem.

Vprašamo se lahko, kakšno vrednost in smisel ima za kristjane odpoved nečemu, kar bi bilo sicer samo po sebi dobro in koristno za kakovost našega preživljanja. Sveto pismo in krščansko izročilo uči, da je post v veliko pomoč pri izogibanju grehu in vsemu, kar k njemu napeljuje, zato se povabilo k postu v zgodovini odrešenja pojavlja večkrat. Že na prvih straneh Svetega pisma Gospod človeku zapoveduje, naj se vzdrži uživanja prepovedanega sadu: *Z vseh dreves v vrtu smeš jesti, le z drevesa spoznanja dobrega in hudega nikar ne jej! Kajti na dan, ko bi jedel z njega, boš gotovo umrl.* (1 Mz 2,16-17) Sv. Bazilij Veliki (329-379) pri razlagi te Božje zapovedi ugotavlja, da je bil “post zapovedan v raju”, “prva zapoved v tem smislu pa je bila dana Adamu” in ugotovitev ga pripelje do sklepa: “*Ne jej* je torej zapoved posta in vzdržnosti” (1). Ker smo vsi obteženi z grehom in njegovimi posledicami, nam je post ponujen kot

sredstvo za ponovno vzpostavitev prijateljstva z Gospodom. Tako je napravil Ezra pred vrnitvijo iz izgnanstva v obljubljeni deželi, ko je zbrano ljudstvo povabil k postu, *da bi se ponižali pred svojim Bogom* (Ezr 8,21). Vsemogočni je uslišal njihovo molitev ter jim zagotovil svojo naklonjenost in zaščito. Enako so storili prebivalci Niniv, ki so prisluhnili Jonovemu pozivu k pokori in v dokaz svoje iskrenosti razglasili post z besedami: *Kdo ve, morda se Bog obrne in kesa, se obrne od svoje srdite jeze, da ne poginemo* (Jon 3,9). Tudi tokrat je Bog videl njihova dela in jim prizanesel.

V Novi zavezi Jezus izpostavi globok pomen posta, ko graja ravnanje farizejev, ki so natančno izpolnjevali zapovedi postave, toda njihovo srce je bilo daleč od Boga. Pravi post je izpolnjevanje volje nebeškega Očeta, *ki vidi na skritem in ti bo povrnil* (Mt 6,18). Zgled za to je dal sam, ko je ob

koncu štiridesetdnevnega bivanja v puščavi satanu odgovoril, naj človek *ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki prihaja iz Božjih ust.* (Mt 4,4) Cilj pravega posta je torej jesti resnično jed, ki je izpolnjevanje Očetove volje (prim. Jn 4,34). Če je Adam prekršil Gospodovo prepoved, naj ne uživa sadu z drevesa spoznanja dobrega in hudega, se vernik s postom ponižno ukloni Bogu v zaupanju v njegovo dobroto in usmiljenje.

Post je bil močno prisoten v prvi krščanski skupnosti (prim. Apd 13,3; 14,22; 27,21; 2 Kor 6,5). O moči posta, ki zavira greh, brzda poželenje starega Adama in odpira srce vernika za Božjo pot, govorijo tudi cerkveni očetje. Post je poleg tega pogosta in priporočena dejavnost svetnikov vseh časov. Sv. Peter Krizolog (380-450) piše: *Post je duša molitve in usmiljenje življenjska moč posta, zato kdor moli, naj se tudi posti. Kdor se*

posti, naj bo usmiljen. Kdor želi biti uslišan v svoji prošnji, naj usliši tistega, ki se nanj obrača s prošnjo. Kdor želi, da bi bilo Božje srce odprto do njega, naj ne zapira svojega tistemu, ki ga prosi.(2)

V našem času se zdi, da je post izgubil svojo duhovno vrednost in se je v kulturi, zaznamovani z iskanjem materialnega blagostanja, uveljavil bolj kot terapevtski ukrep za zdravljenje telesa. Post gotovo koristi telesnemu blagostanju, toda za vernike je v prvi vrsti terapija za zdravljenje vsega, kar jih ovira pri izpolnjevanju Božje volje. V apostolski konstituciji Paenitemini iz leta 1966 je Božji služabnik Pavel VI. (1963-1978) poudaril potrebo po umestitvi posta v okvir poklicanosti vsakega kristjana, da *ne živi več zase, ampak za tistega, ki ga je ljubil in daroval zanj samega sebe, in živi tudi za brate.* (3) Postni čas bi bil lahko primerna priložnost za obnovitev

norm, ki jih vsebuje omenjena apostolska konstitucija, ovrednotenje pristnega in trajnega pomena starodavne spokorne prakse, ki nam lahko pomaga pri premagovanju sebičnosti ter odpiranju srca Božji ljubezni in bližnjemu, kar je prva in največja zapoved nove Postave in povzetek celotnega evangelija (prim. Mt 22,34-40).

Zvesto opravljanje posta prispeva tudi k večji usklajenosti človeka, njegovega telesa in duše, saj mu pomaga izogibati se grehu in rasti v notranji bližini z Gospodom. Sv. Avguštin (354-430) je dobro poznal svoje grešna nagnjenja, ki jih je poimenoval zavit in zamotan voz (Izpovedi, II, 10.18). V razpravi Uporabnost posta je zapisal:

Zagotovo se trpinčim, toda le zato, da bi mi On odpustil; sam se kaznujem, da bi mi On pomagal, da bi mu ugajal v njegovih očeh, da bi prišel do uživanja njegove sladkosti. (4)

Odpoved hrani, ki prehranjuje telo, spodbuja notranje razpoloženje za poslušanje Kristusa in prehranjevanje z njegovo besedo odrešenja. S postom in molitvijo mu dovolimo, da pride potešit najglobljo lakoto, ki jo doživljamo v notranjosti: lakoto in žejo po Bogu.

Istočasno nam post pomaga tudi pri ozaveščanju okoliščin, v katerih živijo naši bratje in sestre. Sv. Janez v svojem Prvem pismu opozarja: *Kako more Božja ljubezen ostati v človeku, ki ima premoženje tega sveta in vidi, da je brat v pomanjkanju, pa zapira svoje srce pred njim?* (1 Jn 3,17)

Prostovoljni post nam pomaga ravnati tako, kot je ravnal usmiljeni Samarijan, ki je trpečemu bratu priskočil na pomoč (prim. okrožnico Bog je ljubezen, 15). S svobodno odločitvijo za odpoved nečemu z namenom pomagati drugim konkretno pokažemo, da nam bližnji v težavah ni tujec. Da bi ohranili živo

držo sprejemanja in pozornosti do bratov, spodbujam župnije in sleherno drugo skupnost, naj v postnem času poživi dejavnost osebnega in skupnostnega posta, pri čemer naj goji tudi poslušanje Božje besede, molitev in miloščino. To je bila vse od začetka navada krščanske skupnosti, v kateri so zbirali darove v posebnih nabirkah (prim. 2 Kor 8-9; Rim 15,25-27), verujoče pa so spodbujali, naj ubogim dajo to, kar jim je zaradi posta ostalo (5). Danes je tovrstno prakso potrebno znova odkriti in jo spodbujati zlasti v postnem času.

Iz povedanega je jasno razvidno, da post predstavlja pomembno asketsko vajo in duhovno orožje za boj zoper sleherno neurejeno navezanost. Prostovoljno se odpovedati uživanju hrane in drugim materialnim dobrinam Kristusovemu učencu pomaga, da nadzoruje želje narave, oslabiljene zaradi izvirnega greha,

katerega negativni učinki vplivajo na celotno človekovo osebnost.

Starodavna postna bogoslužna

himna spodbuja: *Trezneje*

uporablajmo besede, hrano, pijačo,

spanje in zabavo ter ostanimo z večjo

pozornostjo čuječi. (7)

Dragi bratje in sestre, zadnji cilj

posta je pomagati slehernemu izmed

nas, da bo, kot je zapisal Božji

služabnik papež Janez Pavel II.

(1978-2005), sebe napravil za popoln

dar Bogu (prim. okrožnico Sijaj

resnice, 21). Postni čas je potrebno

ovrednotiti v vsaki družini in

krščanski skupnosti, da bi se oddaljili

od vsega, kar raztresa duha, in

poglobili to, kar hrani dušo ter jo

odpira za ljubezen do Boga in do

bližnjega. V mislih imam večjo

zavzetost za molitev, lectio divina,

prejemanje zakramenta sprave in

dejavno udeležbo pri evharistiji,

zlasti pri nedeljski sv. maši. V

spokorno ozračje postnega časa

vstopimo s takšnim notranjim razpoloženjem. Spremlja naj nas blažena Devica Marija, Začetek našega veselja (7), in nas podpira pri prizadevanju za osvoboditev našega srca od sužnosti greha, da bi vedno bolj postajali živi Božji tempelj. Medtem ko vam zagotavljam svojo molitev in z željo, da bi vsak vernik in sleherna cerkvena skupnost prehodila plodovito pot v postnem času, vsem iz srca podeljujem apostolski blagoslov.

Vatikan, 11. decembra 2008

OPOMBE:

(1) Prim. *Govor o postu*, PG 31, 163, 98.

(2) *Govor 43*: PL 52, 320. 332.

(3) Prim. 1. poglavje apostolske konstitucije *Paenitemini*.

(4) *Govor 400*, 3, 3: PL 40, 708.

(5) Prim. *Didascalia Apostolorum*, V, 20, 18.

(6) Lat. Utamur ergo parcius, verbis cibis et potibus, somno iocis et arctius perstemus in custodia.

(7) Lat. Causa nostrae laetitiae.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/post-2009/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/post-2009/)
(15. Avg. 2025)